



**KTO Z NAS MÓWI
PO POLSKU?**

**EWA
NOWEL**

SCENARIUSZ LEKCJI

Program nauczania języka polskiego dla szkoły branżowej I stopnia

opracowany w ramach projektu

„Tworzenie programów nauczania oraz scenariuszy lekcji i zajęć wchodzących w skład zestawów narzędzi edukacyjnych wspierających proces kształcenia ogólnego w zakresie kompetencji kluczowych uczniów niezbędnych do poruszania się na rynku pracy”

dofinansowanego ze środków Funduszy Europejskich w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój, 2.10 Wysoka jakość systemu oświaty

WARSZAWA 2019

Redakcja merytoryczna – dr Jolanta Sawicka-Jurek
Recenzja merytoryczna – Bożena Świąch
dr Beata Rola
Jadwiga Iwanowska

Redakcja językowa i korekta – Editio

Projekt graficzny i projekt okładki – Editio

Skład i redakcja techniczna – Editio

Warszawa 2019
Ośrodek Rozwoju Edukacji
Aleje Ujazdowskie 28
00-478 Warszawa
www.ore.edu.pl

Publikacja jest rozpowszechniana na zasadach wolnej licencji Creative Commons –
Użycie niekomercyjne 4.0 Polska (CC-BY-NC).
<https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/deed.pl>

Temat:

Kto z nas mówi po polsku?

Adresat:

uczniowie SBI, kl. I

Etap edukacyjny:

III etap

Miejsce, czas:

pracowania, 1 godz.

Cel główny:

kształtowanie umiejętności rozpoznawania w tekście stylizacji, odmian środowiskowych, gwar

Cele operacyjne:

Uczeń:

- wygłasza tekst na forum grupy;
- wskazuje cechy wyróżniające stylizację, gwarę, środowiskową odmianę języka.

Środki dydaktyczne:

piosenka w gwarze np. kaszubskiej, *Kaszebe nuty*¹, piosenka zespołu Tulia², fragment opowiadania Andrzeja Sapkowskiego *Kraniec świata*, kartki z fragmentami tekstów z wypowiedziami w odmianach środowiskowych, Juliusz Kubel, *Blubry starego Marycha* (Poznań 1987), tekst *Góralско mowa*³.

ICT:

Internet: mapa Polski z oznaczeniem gwar, piosenka w gwarze kaszubskiej, piosenka zespołu Tulia

Formy pracy:

zbiorowa, grupowa

¹ *Kaszebe nuty*, <https://www.youtube.com/watch?v=Fo5vzZA8gPO> [dostęp: 1.03.2019].

² Zespół Tulia, https://www.youtube.com/results?search_query=zesp%C3%B3l+C5%82+tulia [dostęp: 1.03.2019].

³ *Góralско mowa*, <https://owczarek.blog.polityka.pl/2006/09/11/goralsko-mowa/> [dostęp: 12.04 2019].

Metody, techniki:

ćwiczenia przedmiotowe w mówieniu i pisaniu

Opis lekcji:

Podanie tematu lekcji, komentarze związane z pisaniem, gromadzenie doświadczeń uczniów, utworzenie grup (czteroosobowe), rozdanie kartek z fragmentami tekstów, odsłuchanie piosenki w języku kaszubskim, prezentacja teledysku, głośne czytanie na forum grupy, oznaczanie wyrazów nieznanych, prezentacja mapy z terytorialnymi odmianami polszczyzny, pogadanka na temat odmian polszczyzny, wskazywanie cech tekstów z kartek na poziomach: słownictwo, fraza, składnia, fonetyka. Głębsza analiza języka opowiadania Sapkowskiego – uzasadnienie użycia stylizacji i jej wpływ na odbiór tekstu, refleksja wokół różnic między pojęciami: poprawność językowa, gwara, stylizacja. Zadanie domowe: zgromadź informacje na temat naszej terytorialnej odmiany polszczyzny.

Komentarz metodyczny

Lekcja rozwija świadomość językową metodą przez doświadczanie, działanie. Wiedza teoretyczno-językowa tylko wspiera fragmenty lekcji, uczniowie pracują w zespołach czteroosobowych, spontanicznie czytając teksty, później prowadzą ich uważną obserwację i z pomocą nauczyciela porządkują na obszary. Samokształcenie jest związane z poznawaniem kultury lokalnej przez język. Uczeń ze SPE podejmuje także próby czytania, podzielenia się wrażeniami z odsłuchanej piosenki.